

Dosarul nr. 2ra-964/22

2-17003250-01-2ra-11072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), (jud. O. Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud.I. Cotruță, I. Țurcan, A. Malfi)

Î N C H E I E R E

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Bairactar Nicolai, reprezentat de avocatul Iovu Tatiana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării împotriva lui Bairactar Nicolai cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire,

împotriva deciziei din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Bairactar Nicolai și menținută hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani),

c o n s t a t ă :

La 11 mai 2017, Ministerul Apărării a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bairactar Nicolai cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire în mărime de 318 644, 55 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordinul comandantului Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” nr.147 din 26 iulie 2012, pârâtul Bairactar Nicolai a fost admis la studii în cadrul Academiei Militare. La 24 iunie 2016, pârâtul a absolvit Academia Militară, obținând specialitatea „Infanterie și administrație publică”, fapt confirmat prin diploma de licență seria ALII nr.xxxxx.

A menționat că odată cu admiterea, la 26 iulie 2012, pârâtul a încheiat cu Ministerul Apărării, în persoana comandantului Academiei Militare, contractul de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada 26 iulie 2012 – 26 iulie 2021, în baza căruia s-a obligat să îndeplinească serviciul militar pe parcursul perioadei indicate. Cu toate acestea, în baza ordinului Ministrului Apărării din 21 februarie 2017, Bairactar Nicolai a fost trecut în rezervă conform pct.140 lit. m) - (la inițiativa personală a militarului) al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941 din 17 august 2006, iar ulterior prin ordinul comandantului Brigăzii 3 infanterie motorizată nr.46 din 06 martie 2017, ultimul a fost radiat din tabelul nominal al unității și de la toate felurile de asigurare, fiind îndreptat pentru a fi luat în evidența militară în Centrul militar teritorial UTAG.

Astfel, faptul dispunerii încasării cheltuielilor pentru instruire este reglementat expres de către legislator prin art. 35 alin. (11) al Legii cu privire la statutul militarilor, nr.162-XVI din 22 mai 2005, care indică că, la eliberarea din serviciul militar prin contract în cazurile prevăzute la alin.(3) lit. e)-g), i)-k), și m)-o), (lit. m) la inițiativa personală a militarului) militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instituire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar”.

La fel, potrivit art. 27 alin. (6) al Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, nr.1245-XV din 18 iulie 2002, militarii eliberați din serviciul militar care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5, ani achită cheltuielile pentru instruire, indiferent de sursa de finanțare.

În asemenea circumstanțe, cheltuielile suportate de Ministerul Apărării pentru instruirea pârâtului Bairactar Nicolai în cadrul Academiei Militare constituie: în anul 2012 (24 iulie 2012 - 31 decembrie 2012) - 30 346 lei; în anul 2013 - 66 753 lei; în anul 2014 - 93 517 lei; în anul 2015 - 123 388 lei; în anul 2016 (01 ianuarie 2016 - 24 iunie 2016) - 56 631 lei, iar în total suma de 370 635 lei.

Totodată, din motiv că pârâtul și-a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada 24 iunie 2016 – 06 martie 2017, suma pe care urmează să o achite acesta, proporțional termenului serviciului militar îndeplinit, constituie suma de 318 644, 55 lei, reieșind din următoarea formulă: 370 635 lei (suma totală pentru instruirea reclamantului) : 1825 zile (contractul de îndeplinire a serviciului militar - 5 ani) x 1569 zile (zile restante conform contractului).

Pentru instruirea sa, Bairactar Nicolai nu a suportat cheltuieli, deoarece pregătirea cadrelor militare se efectuează din contul mijloacelor alocate din bugetul de stat în baza comenzii de stat, în dependență de necesitățile Forțelor Armate, mai mult ca atât acesta fiind asigurat gratuit cu alimentație, echipament, bursă, cazare, asigurare medicală, etc.

Prin refuzul de a îndeplini serviciul militar în conformitate cu obligațiile asumate în contract, Bairactar Nicolai a lipsit Ministerul Apărării de un specialist în domeniu, creând obstacole la executarea misiunilor de bază și de luptă specifice Armatei Naționale, menite pentru asigurarea securității statului, impunând totodată de a prevedea și de a instrui cadre noi în domeniul dat, impunând statul să suporte cheltuieli nejustificate pentru instruirea acestora.

Astfel, pregătirea cadrelor militare în cadrul instituțiilor de învățământ militar nu se realizează în scopurile personale ale militarului, dar în interesele securității naționale și ale statului.

Suplimentar, reclamantul a remarcat că statul și militarul au obligații reciproce, statul - de a asigura instruirea militarului la specialitatea aleasă, iar militarul, la rândul său, să îndeplinească serviciul militar în decurs de 5 ani după absolvirea instituției militare de învățământ.

În fața instanței de judecată Ministerul Apărării al Republicii Moldova a solicitat încasarea de la pârâtul Bairactar Nicolai a sumei de 318 644, 55 lei, cu titlu de cheltuieli pentru instruire, precum și încasarea tuturor cheltuielilor legate de

judecarea cauzei.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Buicani) acțiunea a fost admisă integral.

A fost încasată de la Bairactar Nicolai în beneficiul Ministerul Apărării suma de 318 644, 55 lei cu titlu de cheltuieli pentru instruire și la buget taxa de stat în sumă de 9559, 33 lei.

Prin decizia din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Bairactar Nicolai și menținută hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani).

În susținerea soluției sale instanțele au indicat că, prin semnarea contractului de îndeplinire a serviciului militar din 26 iulie 2012, Bairactar Nicolai s-a obligat să îndeplinească serviciul militar prin contract în Forțele Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 9 ani (4 în Academia Militară a Forțelor Armate și după absolvire - 5 ani în Armata Națională a Republicii Moldova). În pofida faptului că Ministerul Apărării și-a îndeplinit obligațiile contractuale pe deplin, Bairactar Nicolai a îndeplinit serviciul militar după absolvirea instituției militare de învățământ doar în perioada cuprinsă între 25 iulie 2016 - 06 ianuarie 2017, motiv pentru care urmează să recupereze cheltuielile suportate pentru instruirea sa proporțional termenului serviciului militar îndeplinit.

Instanțele ierarhic inferioare au considerat că nu prezintă relevanță faptul că, la 27 aprilie 2017, Bairactar Nicolai s-a angajat în calitate de ofițer de protecție în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat îndeplinind în continuare serviciul special în interesele statului, or legislația națională delimitează organele securității statului din care face parte Serviciul de Protecție și Pază de Stat și organele apărării naționale din care face parte Armata Națională.

La 20 iunie 2022, Bairactar Nicolai, reprezentat de avocatul Iovu Tatiana, a contestat cu recurs decizia din 05 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat că la emiterea deciziei instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, iar aprecierea probelor a fost una arbitrară.

La 26 iulie 2022 (prin poștă electronică), Ministerul Apărării a depus o referință la recursul declarat de către Bairactar Nicolai, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 05 aprilie 2022, a fost expediată părților la 21 aprilie 2022 prin poștă electronică, fiind considerată recepționată în aceeași zi. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și, la 20 iunie 2022, a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Bairactar Nicolai, reprezentat de avocatul Iovu Tatiana, inadmisibil, din

considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Bairactar Nicolai, reprezentat de avocatul Iovu Tatiana, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind

admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Bairactar Nicolai, reprezentat de avocatul Iovu Tatiana.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Bairactar Nicolai, reprezentat de avocatul Iovu Tatiana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh